

Eğitim Psikolojisi

Gelişim-Öğrenme-Öğretim

Editör: Binnur YEŞİLYAPRAK

Yeni YÖK Kur Tanımına Uygun

26. Baskı

Editör: Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK

EĞİTİM PSİKOLOJİSİ Gelişim-Öğrenme-Öğretim

ISBN 978-605-318-672-4

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2023, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayineimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

"Bu kitapta yer alan geçmiş yıllarda ÖSYM'nin yapmış olduğu sınavlardaki **ÇIKMIŞ SORULAR**'ın her hakkı ÖSYM'ye aittir. Hangi amaçla olursa olsun, tamamının veya bir kısmının kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması ya da kullanılması, yayımlanması ÖSYM'nin yazılı izni olmadan yapılamaz. **Pegem Akademi Yayıncılık telif ücreti ödeyerek bu izni almıştır.**"

I. Baskı: Ekim 2006, Ankara
26. Baskı: Nisan 2023, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım AŞ
Saray Mah. 126 Cad. No: 20/A
Kazan/ANKARA
Tel: (0312) 802 00 53-54

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Yeni Baskı İçin Teşekkür ve Birkaç Söz...

“... ”

Nice şeyin okulu yok
Aşkın, inancın, insanlığın okulu yok
Ama dilerseniz hepsini öğrenebilirsiniz
Biraz çaba
Yeter...

(S. K. Aksal'ın "Okuldışı" adlı şiirinden)

Kuşkusuz ki “yaşamayı öğrenmek”, gerek okulda gerekse okul dışında yaşayarak çaba harçayarak gerçekleşiyor... Gelişimin ve öğrenmenin doğasını açıklayarak bireyin yaşam sürecine katkı yapmayı amaçlayan bu kitap da yıllar içinde büyüyüp gelişerek yaşamını sürdürüyor...

İlk olarak 2002 yılında “Gelişim ve Öğrenme” adıyla yayımlanan kitabımızın ilk hali 10 baskı yaptıktan sonra güncellendi; “Öğretim” ile ilgili yeni bir bölüm eklenerek kapsamı genişletildi ve “Eğitim Psikolojisi” üst başlığı ile “Gelişim-Öğrenme-Öğretim” olarak 2006 yılında yeniden 1. baskı olarak yayın hayatına girdi ve 26. baskıya ulaştı. Kitap yoğun bir ilgi ve beğeni ile eğitim programlarımızın vazgeçilmez bir kaynağı haline geldi.

Bu süreçte kitap, her baskıda bize gelen geri bildirimlere göre yeniden gözden geçirildi ve güncellendi. Geçen yıl kitabımıza yeni bir uzman eli değdi ve sevgili hocamız Prof. Dr. Kasım Kıroğlu özenli ve titiz çalışmasıyla her bir satırını dil, ifade ve anlam açısından inceledi, düzeltti, güncelleme önerileri getirdi. Onun katkıları ile bu yeni baskının değeri arttı, kendisine yürekten teşekkürler... Bir büyük teşekkür de Servet Sarıkaya'nın şahsında tüm Pegem ailesine; kitabımıza hak ettiği özeni gösterdikleri için.

Üniversitelerimizde ilgili derslerde kitabımızdan yararlanan tüm akademisyenlerimize ve kitabı çok sevdiklerinden emin olduğum tüm üniversite öğrencilerimize ve mezunlarımıza gösterdikleri ilgi ve değer için müteşekkirim. Bu baskı için kitabı yeniden değerlendirmek istedik, görüşe açtık, sadece olumlu geribildirimler gelse de son bölüme bir kaç küçük ekleme yaptık.

Daha güzel bir dünya için umut ve çabalarımızın sürmesi dileğiyle...

Editör

Binnur Yeşilyaprak

Ankara, Nisan 2023

Bu kitap;

*Öğrencilerinin gelişimlerini tanımak,
onların her yönüyle sağlıklı gelişebilmeleri-
ne yardımcı olmak ve öğrencilerine uygun
öğrenme yaşantıları kazandırmak isteyen*

**ÖĞRETMENLERE VE ÖĞRETMEN
ADAYLARINA**

*Eğitim sürecini geliştirmede önemli
sorumluluklar taşıyan*

YÖNETİCİLERE VE MÜFETTİŞLERE

*Çocuğunun gelişim ve öğrenme süreci-
ni öğrenip ona yardımcı olmak isteyen*

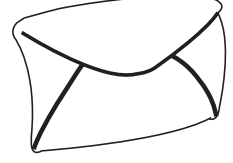
ANNE VE BABALARA

*Dünyada var olma, gelişme ve yaşa-
mayı öğrenme sürecini merak eden ve bu
süreci olumlu etkileyerek kendini geliştir-
mek isteyen*

TÜM BİREYLERE

ithaf olunur...

Bir Okuyucu Mektubu

“Siz hiç bir kitaba aşık oldunuz mu?”

Hayatımı Değiştiren KİTAP

Ben şu an dershanemde oturmuş “Eğitim Psikolojisi” kitabınızı okuyorum, belki 50. kez! Evet, evet yanlış duymadınız, en az elli kez... Bir kitap bu kadar sevilir mi? Ya da hangi kitap bu kadar çok okunmayı hak edecek kadar değerlidir! Ben size hayatımın küçük bir özetini yapayım. Bu kitaptan öncesini mi duymak istersiniz yoksa sonrasını mı?..

Fen-Edebiyat Fakültesi’ni bitirdikten sonra iş bulamayacağımı düşünüp pedagojik formasyon eğitimi almaya karar verdim. Gelişim ve Öğrenme dersi hocamız sizin kitabınızı kullanıyordu. Ben de aldım. Daha kitabı elime ilk aldığım andan itibaren inanamayacağım bir dünyanın içinde buldum kendimi. Kitap sanki en sevdiğim bir kıyafetim gibi, üzerimden çıkmaz gibi, nereye gitsem yanımda. Siz hiç bir kitaba aşık oldunuz mu?..

... Neden bu kadar etkilendim diye düşündüm. Eğer bir kitap yazsaydım, emin olun böyle bir kitap yazmak isterdim. Bu kadar duygulara hitap eden ya da duyguları en doğru yerinden yakalayan...

... Siz beni ben yapmadınız, bana şunu gösterdiniz: Nesrin, bu sensin. Artık kendinin farkına var. Sen değerli bir insansın. Dürüst, empatik ve içten olduğun sürece başarı seni kovalayacak... Kitabınızın sonundaki hikayedeki gibi “kuşun geleceği benim elimde”...

Nesrin Ertunan (Kimya Öğretmeni)

Bir vefa notu: Geçenlerde bir mesaj aldım; “Merhaba hocam, ben yıllar önce size bir mektup yazmıştım, siz de kitabınızın önsözünde yayınlamıştınız. Kitabınızı hala yayında görmek ve baskı sayıları çok mutlu etti beni..” diye başlayan notta Nesrin Öğretmen, evlendiğini ve bu kitaptan öğrendikleri ile sevgi dolu iki çocuk ve yüzlerce öğrenci yetiştirdiğini, hep fark yaratan bir öğretmen olduğunu anlatıyordu. Bir vefa borcu olarak bana teşekkür ediyor ve beni okuluna davet ediyordu. Nesrin öğretmene ve bu kitaptan yararlanan tüm öğretmenlerimize teşekkürler.. (editör)

16 Mart 2020 tarihli WhatsApp mesajı ile 11 yıl sonra gelen mektup ve sevgili Laden Kayalı ile yazışmalarımız...

Kitap hakkındaki görüş ve düşüncelerinizi lütfen bize yazınız. Katılırlarınız için teşekkür ederiz.

Eğitim Psikolojisti
Prof. Dr. Binnur YESİLYAPRAK

20. Ağustos 091, PER.

2005 yılında DİTİ - Psikolojik Dan ve Reh. Bölümü'nde mezun oldum. Daha sonrasında ise Yönl. Mad. Yüksek Lisansına başladım.

KKTC'de her sene yapılan öğretmenlik sınavına 22. Ağustos'ta yani 2 gün sonra 3. kez gireceğim.

Bugüne kadar hep "idealist" olup, daha fazla nele yapabilirim, topluma nasıl fayda sağlayabilirim diye düşünün ben bu sene 2005 kişisinin başlıklarını sadece 3 kişisinin alınacağı rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanlarında öğretmenlik sınavında ilk 3'e gireceğimim inanmıyorum.

Şöbe bu yazıyı yazmamın sebebi de işte bu düşüncede yatıyor.

Bugüne kadar ki 7 yıllık lisanis - Y. lisanis'ta gördüğüm çoğu zaman karmaşık gelen sınav döneminde saatlerce çalıştığım, akademiye baktım, baktım, baktım... ilave olarak bu kitapta ne kadar özveriyle emek ve istenlikle bir araya geldiğini görmek inanılmaz derecede güzel bir duygu.

Bugün sabah yıllardan sonra tekrar elimde aldığım ve 4.05 saatte bizzatımı çıkartıp her konuğun başlığını nasılda zihnimde canlandırdığını görmek beni...

2 gün sonraki sınavın sonucundan çok sizleri bilmekle ilgili ve 2. hürmette çalışmaların devamı daha çok değerli benim için.

Saygıdeğer Binnur Hocam, şimdi tanışmayı çok istedim üniversite boyunca hep kitaplarını okurdum ve torafından zevkle okunuldu.

Size saygım sonsuz.

Bir gün tanışmak umuduydu.

Sınavımda ilk 3'e hatta 1. sıraya yerleşmek umudu ile.

Laden PAS
Hanan Psikolojik Danışman
KKTC

Pegem A Yayıncılık
Adakale Sokak 4/B
Yenişehir / Ankara

Ad: LADEN
Soyad: PAS
Mestek: 42 Psikolojik Danışman
Adres: Kemal Semetel Cad. No: 7 kuafir ismail
Telefon: 0533 866 0582 ne mi yap / L.Ş.A

CS Scanned with CamScanner

Sevgili Laden, inanamıyorum!. Bu mektubu bana göndermiş miydin o zaman? 20:44 ✓✓

Gondermemisim hocamm 😞😞 21:02

Simdii buldumm kitaplarımın arasında. Alan sinavına sizin kitabınızdan çalışmıstimm 21:02

Ve geçmistem o sene devlete girdimm. Her zaman idolumsunuz 21:03

lyiki tanidim.siziiii 21:03

Bilginin paylasticca guzellestigini birkez daha gordummm 21:03

Kitabın yeni baskısına koyalım mı? Çok güzel olur! 21:04 ✓✓

Bir okuyucu mesajı

"Önce gözlerim, daha sonra ruhum ve ardından ben açıldım.

Tüm emeklerinize idimden teşekkür ederim."

"Bir aptaldım idimin içinde, Bir abdal olmak istedim idimin dışında."

(12 Ocak 2023 tarihinde Berk Sayın'dan gelen mesaj)

Ön Söz

Bu kitap öncelikle insan yaşamındaki iki temel 'MUCİZE'yi anlatıyor:

Birincisi, döllenmiş bir yumurtadan bir bebeğin dünyaya gelişi, büyüüp gelişmesi ve bir yetişkin olması!

İkincisi, dünyaya geldiğinde yaşama dair hiçbir bilgisi olmayan bu bebeğin yaşamayı öğrenmesi! Yani konuşmayı, yürümeyi, yemek yemeyi, şarkı söylemeyi, kavga etmeyi, fareden korkmayı, bisiklete binmeyi, insanları sevmeyi, kopya çekmeyi, trafik kurallarını ve onlara uymamayı, flört etmeyi, doktor, hemşire, mühendis ya da öğretmen olmayı! "Yaşamayı öğrenmek" için ne kadar çok davranış öğrenmemiz gerektiğinin bir listesini yapmak mümkün olsa bu listenin uzunluğu ne kadar olur dersiniz?

İşte bu kitap, aslında, sürekli gerçekleştiği ve hepimizi kapsadığı için pek de farkında olmadığımız ve olağan karşıladığımız bu iki temel mucizeyi; GELİŞİM ve ÖĞRENME'yi açıklamayı amaçlıyor. Bu amacı gerçekleştirmede geçerli olan yaklaşım ve modelleri de inceleyerek bireyin gelişim ve öğrenmesine yardımcı olacak ÖĞRETİM'i de kapsıyor.

Kitap, özellikle öğrencilerin gelişim özelliklerini tanıyarak onların 'öğrenme' yaşantıları kazanmalarını sağlamakla yükümlü öğretmenlere yönelik olarak hazırlanmıştır. Bu nedenle üniversitelerin, öğretmenlik programlarındaki 'aday öğretmenler' için YÖK'ün öğretmenlik programları içinde 2. veya 3. yarıyılıda yer alan "Eğitim Psikolojisi" dersinde kullanılabilecek bir kaynak kitap olarak tasarlanmıştır. Konuların seçimi, sıralama ve kapsamı bu hedef kitlenin hazırbulunuşluk düzeyine ve gereksinimine uygun olarak hazırlanmıştır.

Kitabın tasarımında şu noktalar esas alınmıştır:

1. YÖK kur tanımına uygun olarak, öğretmenlik formasyonu programında yer alan diğer dersler ile bütünleşmesi, önceki ve sonraki formasyon dersleri ile aşamalı ve ardışıklığı sağlayabilmesi.
2. Farklı lise programlarından gelen öğrencilerin farklı hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olması.
3. Gerek farklı eğitim kademelerinde (okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim düzeylerinde) gerekse değişik alanlardaki öğretmen adaylarına kaynak olabilme.

4. Öğrencinin bir öğretmen adayı olarak öğrendiklerini meslek yaşamına transfer edebilmesi.
5. Dersi yürütecek öğretim elemanlarının rahat izleyebilecekleri bir kaynak kitap olabilmesi.
6. Üniversite öğrencilerinin sıkılmadan okuyup çalışabilecekleri “ilginç ve keyifli bir kitap” olması.

Elinizdeki kitap, bu özellikleri ne derece taşıyor, buna okuyucular karar verecektir. Ancak bizler, kitabı hazırlayan ve yayımlayan oldukça kalabalık bir ekip olarak elimizden geleni yaptık. Kitabın gerçekten hedef kitlenin gereksinimlerini karşılayabilecek bilimsel bilgileri, okuyucu ile etkileşime girerek ve rahat anlaşılır bir tarzda sunmasına çalıştık.

Umarız ki çabalarımız takdir edilecektir! Kuşkusuz olumlu geri bildirimler kendimizi iyi hissetmemizi, olumsuz geri bildirimler de kitabı geliştirmemizi sağlayacaktır! Bu nedenle, nasıl olursa olsun, geri bildirimlerinizi bekliyoruz...

Kitabın, tüm öğretmen adaylarına, hazırlandıkları mesleği sevmelerine ve bu alanda kendilerini geliştirmelerine katkıda bulunması dileğiyle...

Nisan 2023

Editör:

Prof. Dr. Binnur Yeşilyaprak

Ankara Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Fakültesi

Öğrenciler İçin Kitabı Kullanma Kılavuzu

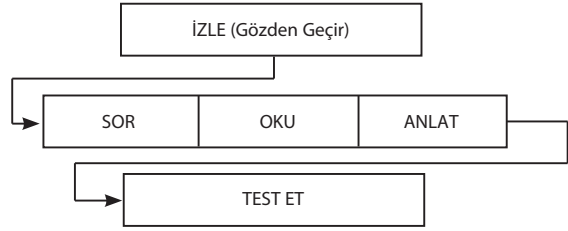

Bu kitap psikolojinin iki alt alanı olan “Gelişim” ve “Öğrenme” konularını incelemektedir. Öğrenme, gelişim temeline dayanır. Sizler, üniversiteye girme başarısını gösteren gençler olarak öğrenmenin gerektirdiği gelişim aşamalarını büyük ölçüde tamamladığınızı kanıtlamış bireysiniz. Üniversitede göstereceğiniz başarıyı etkileyen pek çok faktör bulunmaktadır. Bu faktörlerin niteliği ve başarıyı etkileme gücü bireye göre değişir. Ancak başarıyı etkileyen en önemli faktörlerden biri **çalışma yöntemi**dir.

Ders çalışma yöntemi, bilgilerin zihne yerleşmesi ve hatırlanması açısından başarıyı önemli ölçüde etkiler. Bu nedenle size, bu kitabı çalışırken, diğer yöntemlere göre daha etkili olduğu araştırmalarla kanıtlanmış bir yöntem önerilmektedir. Bu yöntemin temelini oluşturan kuramsal düşünceler 10. Ünite’de tartışılmaktadır.

Yöntem, bir üniteyi çalışırken birbirini izleyen beş aşamanın ilk harflerinin yanyana getirilmesiyle adlandırılmıştır: İSOAT yöntemi. Yöntemin basamakları şu şekildedir:

- İ → İzle (gözden geçir)
- S → Sorular oluştur
- O → Oku
- A → Anlat (tekrarla)
- T → Test et (kendini değerlendir)

İlk ve son aşamalar bir ünitenin bütününe uygulanır; aradaki üç aşama üniteye yer alan konulara, yeri geldikçe uygulanır.

Şimdi kısaca her aşamayı inceleyelim :

1. **İZLE** Aşaması (gözden geçirme): İlk aşamada ünitenin bütünü hakkında bir fikir edinmek için ünitenin başından başlayıp sonuna kadar hızla gözden geçiriniz. Ana başlıklar, alt başlıklar, şekil, resim, tablo vb. kısımlara göz atınız. Giriş kısmını okuyunuz ve bölümün sonundaki özet (gözden geçirelim) kısmını mutlaka okuyunuz. Bu işi dikkatinizi toplayarak sadece 5-10 dakikada yapabilirsiniz.
2. **SOR** Aşaması: Gözden geçirme aşamasında, ünite kapsamında yer alan konularla ilgili kafanızda sorular oluşturunuz. Nelerden söz ediliyor? “Ne, Nasıl, Neden?” gibi sorular sorunuz ve daha önce bu konularda belleğinizde var olan bilgilerle bağlantı kurarak neler öğrenebileceğinizi kestirmeye çalışınız. Burada

ünitenin başında yer alan “Düşünelim, tartışalım” kısmında verilen sorulara ve ünite içinde yer alan sorulara da göz atabilirsiniz.

3. **OKU** Aşaması: Kafanızda oluşan genel fikir ve çıkardığınız sorular çerçevesinde konuyu, anlamaya çalışarak dikkatlice okuyunuz. Sorduğunuz soruları yanıtlamaya çalışınız. Okumakta olduğunuz konu üzerinde düşünün ve belleğinizdeki ilgili konularla bağlantısını kurmaya çalışınız. Tanım, benzerlik, farklılık belirten önemli kısımların altını çiziniz, ana noktalara işaret koyunuz. Anahtar noktalara dikkat ediniz.
4. **ANLAT (Tekrarla)** Aşaması: İzle aşamasında tüm üniteyi gözden geçirmelisiniz. Ancak, Sor, Oku ve Anlat aşamasını, ünite içinde bütünlük oluşturan ana konulara sırasıyla uygulamanız gerekiyor. Belli bir alt konuyu okuduktan sonra ana fikirleri hatırlamaya ve kendi kendinize anlatmaya çalışın. Tekrarlama, bilgileri belleğe yerleştirmenin güçlü bir aracıdır. Okuduklarınızı, kendi sözcüklerinizle ve tercihen yüksek sesle anlatın. Bu alt bölümü yeterince öğrendiğinizden emin olduğunuzda, izleyen alt bölüme geçin ve sor, oku, anlat aşamalarını yeniden uygulayın. Ünitenin tüm alt konularını bitirinceye dek bu şekilde devam edin.
5. **TEST ET** Aşaması: Ünitenin çalışılması tamamlandıktan sonra özet (gözden geçirelim) kısmını bir kez daha okuyun ve değerlendirme sorularını yanıtlayın. Ayrıca “sınıf uygulamaları” olarak ünite sonunda yer alan sorular da sizin kendinizi değerlendirmenize yardımcı olacaktır.

Sevgili öğrenciler, bu kitap sizin rahat okumanızı, sıkılmadan çalışmanızı ve kolay anlamanızı sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu tasarım hem içerik olarak konuların sıralanması, genelden özele doğru ele alınması, açık-anlaşılır bir dil kullanılması, dikkati toplamaya yarayacak soru, örnek ve deneylere yer verilmesi şeklinde; hem de biçim olarak algılama, izleme ve belleğe kaydetmeye uygun bir düzenleme açısından sağlanmaya çalışılmıştır. Ancak unutmayın, öğrenmeyi etkileyen en önemli etken içten güdülenme, yani sizin öğrenmek istemeniz ve kendinizi çalışmaya konsantre edebilme gücünüzdür.

Son olarak, bu kitabın SEVİLMEMEYE ihtiyacı olduğunu unutmayın. Lütfen kitabı sevgiyle elinize alın ve severek kullanın. Ülkemizin 11 ayrı üniversitesinden, bu alanda yetkin 13 ayrı akademisyenin, yılların birikimiyle ve aylarca süren uğraşlarının sonucu ortaya çıktığını düşünün.

Ne dersiniz, sizce de sevlmeyi hak etmiyor mu?

Editör

Öğretim Elemanları İçin Kitabı Kullanma Kılavuzu

Bu kitap, öğretmenlik programlarında yer alan "Eğitim Psikolojisi" dersi için bir kaynak kitap olarak hazırlanmıştır. Siz öğretim elemanlarının dersi yürütmede rahat izleyebileceği ve dersin etkin ve zevkli işlenmesine katkı sağlayabilecek bir tasarım gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla her ünite aşağıda açıklanan bir formata göre hazırlanmıştır:

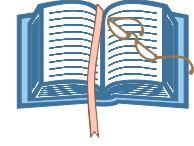
1. Öğrenme Hedefleri

Her ünitenin başına, o üniteye yönelik olarak öğrencilerin ulaşması beklenen hedefler konmuştur. Bilindiği gibi dersin başında öğrencilerin hedeflerden haberdar edilmesi konuya dikkat çekme, güdüleme ve anlamlı öğrenmeyi teşvik etme açısından katkı sağlayabilir.

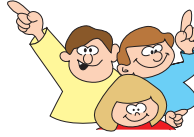
2. İçindekiler

Ünitenin içinde yer alan ana konular ve bazı önemli alt başlıklar verilerek bilgilerin nasıl bir düzenlemeyle sunulacağı sıralanmıştır.

3. Düşünelim, Tartışalım

Konunun başında, derse giriş yapmak için öğrencilere yöneltilen sorular, onları düşünmeye sevk edebilecek sorular yer almaktadır. Bu soruların, konuya ilişkin güncel, somut yönleri göstererek öğrencinin dikkatini çekmesi ve ilgi uyandırması amaçlanmıştır. Bu sorular üzerinde küçük bir tartışma ile konuya giriş yapıldığında dersin daha ilgi çekebileceği düşünülmüştür.

4. Örnek Olay

Her ünitenin başında örnek olay olarak, ünitenin kapsamı ile ilgili bir karikatür, anı, öykü ya da deney yer almıştır. Örnek olayın incelenmesi ile öğrencilerin kafasında konularla ilgili soruların oluşması, bazı ipuçları verilmesi ve ilgi çekilmesi amaçlanmıştır.

5. Konuların Sunumu

Konuların ana başlıklar ve alt başlıklar halinde sunulmasına, özet tablolara yer verilmesine, şekil ve şemalarla daha anlaşılır hale getirilmesine çalışılmıştır. Konular sunulurken aşağıdaki simgelerle, bilgiyi işleme sürecinin aktif kılınması hedeflenmiştir.

- Anahtar kavramlar, önemli noktaların vurgulanması ve tekrarın sağlanması,
- Öğrencileri yönlendirecek, dikkati sürdürmeye yardımcı olacak soruların sorulması ile düşünce sürecinin aktif kılınması ve güncel bağlantıların kurulması,
- Konuyu somutlaştıracak, anlamayı ve bellekte saklamayı sağlayabilecek örnek durumların verilmesi veya konu ile ilgili bilimsel deneylerin sunulması. Anlamayı, bilgiyi saklamayı kolaylaştıracak ve dikkati artıracak uyarıcıların sağlanması,
- Ayrıca konularla ilgili fotoğraf ya da resimlerle yine öğrencilerin ilgisinin çekilmesi ve kalıcılığın sağlanması.

6. Sınıf Uygulamaları

Bu bölümde, öğrencilerin üniteyi işledikten sonra konularla ilgili zihinsel uygulamalar, tartışmalar yapabilmesi ve öğrenilenlerin pekiştirilmesi düşüncesi ile tasarlanmış sorular ve öneriler yer almaktadır. Bunlar, dersin sonunda değerlendirme amaçlı kullanılabilir veya ev ödevi olarak verilebilir.

7. Özet: Önemli Noktaları Gözden Geçirelim

Üniteye yer alan konuların ana hatları ile özetlenmesi, önemli noktaların vurgulanarak tekrar edilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

8. Değerlendirme Soruları

Öğrencilerin kendi kendilerini test etmeleri düşüncesiyle konuların bu sorular, dersin sonunda öğrencilere yöneltilir. Yeni sorular hazırlanmasında bir fikir verebilir.

9. Kaynakça

Ünite içinde yararlanılan kaynaklar, metin içinde referans numarası sistemiyle, bölüm sonlarında yer almıştır. Konuları daha ayrıntılı sunmak isteyen öğretim elemanları kuşkusuz yeni kaynaklara başvurma gereksinimi duyabilir.

Kitabın bu formatıyla sizlerin “öğretme” işinizi daha kolay ve daha zevkli hale getirebilmesini umut ediyoruz. Kitabın yeni baskılarında daha yeterli bir kapsam ve formata kavuşması sizlerin eleştirisi ve önerileri ile gerçekleşebilecektir.

Sizlere ve öğrencilerinize yararlı olabilmek dileğiyle...

Üniteler ve Yazarları

Editör: Prof. Dr. Binnur Yeşilyaprak
Ankara Üniversitesi

BÖLÜM I

Ünite 1. **Gelişim ve Öğrenme Psikolojisine Giriş**
Prof. Dr. Şermin Külahoğlu
Girne Amerikan Üniversitesi

Ünite 2. **Gelişimin Doğası**
Prof. Dr. Betül Aydın
İstanbul Bilim Üniversitesi

Ünite 3. **Bedensel ve Devinsel Gelişim**
Doç. Dr. Mehmet Bilgin
Çukurova Üniversitesi

Ünite 4. **Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi**
Doç. Dr. Hadiye Küçükkaragöz
Dokuz Eylül Üniversitesi

Ünite 5. **Kişilik Gelişimi (Psikososyal ve Ahlak Gelişimi)**
Prof. Dr. Gürhan Can
Hasan Kalyoncu Üniversitesi

BÖLÜM II

Ünite 6. **Öğrenmenin Doğası**
Prof. Dr. Mustafa Kılıç
Ufuk Üniversitesi

Ünite 7. **Öğrenmede Davranışsal Yaklaşımlar**
Prof. Dr. Kurtman Ersanlı
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Ünite 8. **Sosyal Öğrenme Kuramı**
Prof. Dr. İsa Korkmaz
Necmettin Erbakan Üniversitesi

Ünite 9. **Gestalt ve İnsancıl Yaklaşımda Öğrenme**
Prof. Dr. Filiz Bilge
Hacettepe Üniversitesi

Ünite 10. **Bilgiyi İşleme Modeli**
Dr. Öğr. Üyesi Bülent Öztürk
Prof. Dr. İbrahim Kısaç
Pamukkale Üniversitesi

Ünite 11. **Öğrenmeden Öğretime**
Prof. Dr. Binnur Yeşilyaprak
Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Ertuğrul Uçar
Aksaray Üniversitesi